

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140331390002507660
تاریخ تنظیم : 1403/10/18
شماره پرونده : 140231920000705778
شماره بایگانی شعبه : 0204004

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری
دادنامه

دیوان عدالت اداری

تاریخ دادنامه: 1403/10/18

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی با وکالت آقای محمدحسین عباسی

طرف شکایت: سازمان امور مالیاتی کشور

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بخشنامه شماره 200/1401/20 مورخ 1401/4/28 رییس کل سازمان امور مالیاتی کشور

گردش کار: آقای محمدحسین عباسی به وکالت از انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی به موجب دادخواست و لایحه تکمیلی ابطال بخشنامه شماره 200/1401/20 مورخ 1401/4/28 رییس کل سازمان امور مالیاتی کشور را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

" اولاً؛ ریاست سازمان امور مالیاتی کشور در يك برداشت خلاف نص صریح از قانون بودجه سال 1400، با ابلاغ يك مقرر در مقام وضع قانون در آمده و عملاً با نقض و نسخ بسیاری از قوانین؛ حقوق مكتسبه بسیاری از شرکت های تجاری که بر اساس قوانین سابق التصویب در مجلس شورای اسلامی اقدام به سرمایه گذاری نموده اند را نقض نموده اند.

ثانیاً؛ با ابلاغ بخشنامه صدرالاشعار عملاً حقوق مكتسبه بسیاری از شرکت های صنعتی اعم از دانش بنیان و غیره مورد تعرض واقع گردیده و شرکت های مذکور را متضرر نموده است.

ثالثاً؛ این نقض اساسی حقوق مكتسبه شرکت های تجاری که برای استفاده از امتیازات و تسهیلات مقرر در قوانین موضوع مواد (132) قانون مالیات های مستقیم و ماده (13) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری، صنعتی و مواد (2) و (9) قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی و نو آوری و اختراعات اقدام به سرمایه گذاری در مناطق آزاد تجاری نموده اند، قطعاً امری خلاف بین شرع می باشد.

توضیح آن که صرف نظر از قاعده ملازمه و اصل «كلما حکم به العقل، حکم به الشرع» بنا به ادله فقهی منع از اله حق مكتسبه توسط حاکم در ابواب فقهی حوزه حکومتی (حقوق عمومی) مانند جهاد، احیا اراضی موات و همچنین شرعی بودن حق اولویت برای اشخاص عادی در احکام شرعی ذیل روابط حقوقی (حقوق خصوصی) مانند نکاح، طلاق، حضانت، حق شفعه و ... مصوبه فوق نمی تواند عطف

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نیش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

دیوان عدالت اداری

شماره دادنامه : 140331390002507660

تاریخ تنظیم : 1403/10/18

شماره پرونده : 140231920000705778

شماره بایگانی شعبه : 0204004

به ماسبق گردد و ضمن نقض و نسخ قوانینی که سابقاً تسهیلات مالیاتی برای بسیاری از شرکت ها و اشخاص حقوقی به وجود آورده است ناقض حقوق مکتسبه شرکت های تجاری باشد.

رابعاً؛ بخشنامه مورخ 1401/4/28 ریاست سازمان امور مالیاتی موجبات نقض اساسی سیاست های کلی اقتصادی ابلاغی مقام معظم رهبری مورخ 1392/11/29 را فراهم نموده است. توضیح آن که مطابق بند ششم از ماده دهم سیاست های ابلاغی مذکور، صراحتاً «ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش پایدار سهم ایران در بازارهای هدف.» به کلیه دستگاه های اجرایی، تقنینی و قضایی ابلاغ گردیده است که بخشنامه مذکور صراحتاً با عطف به ماسبق نمودن قوانین بودجه سال 1400 عملاً حقوق مکتسبه شرکت های تجاری را نقض و موجبات بی ثباتی قوانین سرمایه گذاری در مناطق آزاد تجاری را فراهم نموده است.

علی هذا و با عنایت به نقض اساسی حقوق مکتسبه بسیاری از شرکت های تجاری از جمله وارد کردن ضرر به شرکت های پتروشیمی به شرح پیوست و مخالفت قطعی بخشنامه شماره 200/1401/20 مورخ 1401/4/28 صادره توسط ریاست سازمان امور مالیاتی با شرع انور و سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی، مستدعی است دستور مقتضی جهت بررسی موضوع از طریق استعلام از شورای نگهبان در راستای اجرای تبصره 2 ماده 84 و ماده 87 قانون دیوان عدالت اداری صادر فرموده و نهایتاً ابطال بخشنامه صدرالاشعار مورد استدعاست.

متن بخشنامه مورد شکایت به شرح زیر است:

" بخشنامه شماره 200/1401/20 مورخ 1401/4/28 رییس کل سازمان امور مالیاتی کشور

مخاطبان: ادارات کل امور مالیاتی

موضوع: اجرای هم زمان مقررات موضوع بند (ث) تبصره (6) قانون بودجه سال 1400 با قانون مالیات های مستقیم در خصوص معافیت های مالیاتی و نرخ صفر

پیرو بخشنامه شماره 200/1400/1 مورخ 1400/1/18 موضوع ابلاغ احکام مالیاتی قانون بودجه سال 1400 کل کشور و با عنایت به سوالات و ابهامات مطرح شده در ارتباط با شمول مالیات نسبت به درآمد حاصل از صادرات مواد معدنی فلزی- غیر فلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به صورت خام و نیمه خام در تمام نقاط کشور موضوع بند (ث) تبصره (6) قانون بودجه سال 1400 کل

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

دیوان عدالت اداری

شماره دادنامه : 140331390002507660

تاریخ تنظیم : 1403/10/18

شماره پرونده : 140231920000705778

شماره بایگانی شعبه : 0204004

کشور و فهرست پیوست نامه شماره 200/11942/ص مورخ 1400/10/20 مقرر می دارد:

درآمد حاصل از صادرات مواد معدنی فلزی، غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به صورت خام و نیمه خام، در تمام نقاط کشور در سال 1400 در هر صورت مشمول مالیات بوده و اعمال سایر معافیت های مالیاتی و نرخ صفر از جمله ماده 132 قانون مالیات های مستقیم، ماده 13 قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری، صنعتی و مواد (3) و (9) قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان تجاری سازی نوآوری و اختراعات، در خصوص درآمدهای مذکور (درآمدهای حاصل از صادرات مواد و محصولات یاد شده) جاری نخواهد بود. - رییس کل سازمان امور مالیاتی کشور"

در پاسخ به شکایت مذکور، مدیرکل دفتر حقوقی و قراردادهای مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور به موجب لایحه شماره 212/12748/ص مورخ 1402/7/17 توضیحاتی داده که خلاصه آن به قرار زیر است:

" به موجب بند (ث) تبصره (6) قانون بودجه سال 1400 کل کشور، درآمد حاصل از صادرات مواد معدنی فلزی- غیر فلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به صورت خام و نیمه خام در تمام نقاط کشور مشمول مالیات می شود. تعریف و فهرست مواد خام و نیمه خام مذکور به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران تهیه می شود و ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد. سازمان امور مالیاتی کشور، به دلیل ابهاماتی که در اجرای هم زمان مقررات بند (ث) تبصره (6) قانون بودجه و قانون مالیات های مستقیم راجع به اعمال معافیت های مالیاتی و نرخ صفر مطرح گردیده، اقدام به صدور بخشنامه شماره 200/1401/20 مورخ 1401/4/28 نموده و در این بخشنامه، صرفاً به تکرار و تأکید بر حکم بند (ث) تبصره (6) قانون بودجه سال 1400 پرداخته است. لذا برخلاف استدلال شاکی که مدعی است این سازمان، حکم بند (ث) تبصره (6) قانون بودجه سال 1400 را عطف به ماسبق نموده و در نتیجه، موجبات نقض حقوق مکتسبه شرکت های تجاری را فراهم آورده است، سازمان امور مالیاتی کشور، با عنایت به اصل سالانه بودن قوانین بودجه سنواتی، تاریخ اجرای بخشنامه مورد شکایت را فقط شامل عملکرد سال 1400 می داند. متعاقب شکایت دیگری که با همین موضوع مطرح شد، هیأت تخصصی مالیاتی بانکی دیوان عدالت اداری، ضمن صدور دادنامه شماره

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نیش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140331390002507660
تاریخ تنظیم : 1403/10/18
شماره پرونده : 140231920000705778
شماره بایگانی شعبه : 0204004

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری
دادنامه

دیوان عدالت اداری

140109970906010619 مورخ 1401/8/25 بخشنامه شماره 200/1401/20 مورخ 1401/4/28 سازمان امور مالیاتی کشور را مغایر قوانین و مقررات و قابل ابطال ندانسته است.

سیاست های کلی نظام که در اجرای بند (1) اصل یکصد و دهم قانون اساسی، از جانب مقام معظم رهبری تعیین و ابلاغ می شوند و قانونگذار با رعایت این سیاست ها و در چهارچوب آنها، اقدام به وضع قانون می نماید، بدون تردید در وضع قانون بودجه از جمله بند (ث) تبصره (6) قانون بودجه سال 1400 مراعات گردیده است. مطابق قاعده ملازمه حکم عقل و شرع، هر آنچه عقل بدان حکم کند، شرع نیز بدان حکم می نماید و هرگاه عقل وجود مصلحت حتمی و یا مفسده حتمی در انجام عملی یا ترک فعلی را کشف کند و فاعل فعل یا تارک آن را مستحق ثواب یا عقاب ببیند، شرع مقدس نیز به وجوب یا حرمت آن عمل حکم می دهد. فارغ از این که، استناد به قاعده فوق در مانحن فیه صحیح است یا خیر، با توجه به توضیحات پیش گفته به ویژه رأی هیأت تخصصی آن دیوان در این ارتباط و یکسانی حکم بند (ث) تبصره (6) قانون بودجه سال 1400 کل کشور با مقررات بخشنامه مورد شکایت، از نظر این سازمان، موجبی برای مغایرت بخشنامه مورد شکایت با قواعد شرعی از جمله قاعده ملازمه حکم شرع و عقل محقق نشده است.

در پایان با عنایت به مراتب فوق و نظر به عدم خروج این سازمان از حیطه اختیارات و صلاحیت های قانونی در صدور مقرره مورد شکایت، رد شکایت شاکی مورد استدعاست.

در خصوص ادعای شاکی مبنی بر مغایرت مقرره مورد اعتراض با موازین شرعی، قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره 102/42296 مورخ 1403/3/13 اعلام کرده است که:

"موضوع بخشنامه شماره 200/1401/20 مورخ 1401/4/28 سازمان امور مالیاتی کشور، در جلسه مورخ 1403/3/6 فقهای معظم شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که به شرح ذیل اعلام نظر می گردد:

- شمول بخشنامه مورد شکایت به مواردی که در قوانین و مقررات ذی ربط، حکم قطعی به اعطای معافیت های مالیاتی شده است، همچنین مواردی که زمان معینی برای معافیت مالیاتی تعیین شده باشد، در صورتی که ضرورت و اضطرار بر وضع مالیات نباشد خلاف موازین شرع شناخته شد."

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نیش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140331390002507660
تاریخ تنظیم : 1403/10/18
شماره پرونده : 140231920000705778
شماره بایگانی شعبه : 0204004

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری
دادنامه

دیوان عدالت اداری

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1403/10/18 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره 102/42296 مورخ 1403/3/13 در رابطه با جنبه شرعی مقررہ مورد شکایت اعلام کرده است: «شمول بخشنامه مورد شکایت به مواردی که در قوانین و مقررات ذی ربط، حکم قطعی به اعطای معافیت های مالیاتی شده است، همچون مواردی که زمان معینی برای معافیت مالیاتی تعیین شده باشد، در صورتی که ضرورت و اضطرار بر وضع مالیات نباشد خلاف موازین شرع شناخته شد.» بنابراین در اجرای حکم مقرر در ماده 87 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 مبنی بر لزوم تبعیت هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از نظر فقهای شورای نگهبان درخصوص جنبه شرعی مقررات اجرایی، بخشنامه شماره 200/1401/20 مورخ 1401/4/28 سازمان امور مالیاتی کشور در حد مقرر در نظریه فقهای شورای نگهبان خلاف شرع است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد 13 و 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ بطلان آن از تاریخ صدور اعلام می شود. این رأی براساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است./

احمد رضا عابدی

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

امضای صادر کننده

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نیش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری